

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทนี้ เป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 โดยกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ตามระดับความพึงประสงค์ของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงประสงค์ระหว่างผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า
กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นหญิงมากกว่าชาย คือ เป็นหญิงร้อยละ 52.80 และ
เป็นชาย ร้อยละ 47.8

กลุ่มตัวอย่างประชากร ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครู มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด ในกลุ่มผู้บริหารการศึกษาและกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.07 และร้อยละ 42.10 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มครู มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มากที่สุด

ในด้านอายุราชการ กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีอายุราชการ ระหว่าง 11 - 20 ปี มากที่สุด น้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุราชการตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป ส่วนในกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ไม่มีอายุราชการ ระหว่าง 1 - 10 ปี

ในด้านวุฒิทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด และไม่มีกลุ่มใดมีวุฒิปริญญาเอกเลย

2. ระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากร ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ในลักษณะด้านต่าง ๆ สรุปได้ว่า

2.1 ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ

2.1.1 กลุ่มผู้บริหารการศึกษา มีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพท้องถิ่น และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน รู้และเข้าใจในขอบข่ายการบริหารงาน นโยบายการดำเนินงาน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในเรื่องกระบวนการบริหารเป็นสำคัญ

2.1.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สภาพของท้องถิ่นและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีความรู้ ความเข้าใจงานบริหารบุคคล ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง และผ่านการฝึกอบรมเตรียมตัวเป็นผู้บริหาร

สถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นสำคัญ

2.1.3 กลุ่มครุมีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ
กฎหมาย คำสั่งในงาน และสนใจติดตามข่าวสาร เข้ารับการอบรมด้านวิชาการ วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดการเรียนการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้ที่ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และ
พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรทั้ง 3 ระดับ คือก่อนประถมศึกษา
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในเรื่องกระบวนการ
บริหาร เป็นสำคัญ

สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงประสงค์ในลักษณะ
ด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่เป็นผู้มี
ลักษณะด้านวิชาการที่สำคัญ คือ มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง นโยบายการ
ดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีความรู้ความเข้าใจในสภาพของท้องถิ่นและ
ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการบริหารและเป็นผู้ที่ศึกษา
ค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2.2 ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ

2.2.1 กลุ่มผู้บริหารการศึกษาที่มีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความศรัทธาในอาชีพ
แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม มีอุดมการณ์เป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม สร้างความ
ศรัทธาในการศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นสำคัญ

2.2.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความศรัทธาในอาชีพ
มีความยุติธรรมมีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก มีอุดมการณ์เป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์
ของส่วนรวมและเป็นผู้สร้างความสำเร็จในการศึกษาให้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง เป็นสำคัญ

2.2.3 กลุ่มครูมีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีความศรัทธาในอาชีพ มีอุดมการณ์
เป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เป็นผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม
เป็นตัวอย่างแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง และเป็นผู้ที่มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
เป็นสำคัญ

สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงประสงค์
ในลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6
ที่เป็นผู้ที่มีลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สำคัญ คือ เป็นผู้มีความศรัทธาในอาชีพ มีอุดมการณ์เป็นผู้เสียสละ
เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม
จริยธรรม เป็นตัวอย่างแก่ครู นักเรียนและผู้ปกครอง และเป็นผู้ที่มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยาก
ลำบาก

2.3 ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการบริหารงาน

2.3.1 กลุ่มผู้บริหารการศึกษา มีความพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ
มีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน สามารถประสานงานได้ดี บริหารงานโดยใช้การวางแผนเป็น
แนวทางในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสมกับความรู้และ
ความสามารถเป็นสำคัญ

2.3.2 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ ใช้หลัก
ประชาธิปไตย และมีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน มอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่าง
เหมาะสมกับความรู้และความสามารถ และเป็นผู้มีความริเริ่ม สร้างสรรค์ในงานทั้งในและนอก
โรงเรียนเป็นสำคัญ

2.3.3 กลุ่มครู มีความพึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่มีลักษณะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการ
ประสานงานได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ ใช้หลักประชาธิปไตย และบริหารงานโดยใช้การวางแผนเป็น
แนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นผู้มอบหมายงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสมกับ
ความรู้และความสามารถเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากร ทั้ง 3 กลุ่ม มีความพึงประสงค์
ในลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่เป็นผู้ที่มีลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงานที่สำคัญ คือเป็นผู้
มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ บริหารงานโดยใช้การวางแผนเป็นแนวทางและใช้หลักประชาธิปไตย
ในการปฏิบัติงาน เป็นผู้มีความสามารถในการประสานงานได้ดี และเป็นผู้มอบหมายให้แก่ผู้ใต้
บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสมกับความรู้และความสามารถ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากร
ทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารการศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครู ที่มีต่อลักษณะที่พึง
ประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 สรุปได้ดังนี้

3.1 ระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มที่มีต่อลักษณะที่
พึงประสงค์ด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6
ปรากฏว่า กลุ่มครูมีระดับความพึงประสงค์แตกต่างกันกับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา

3.2 ระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความพึงประสงค์แตกต่างกันกับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา

3.3 ระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความพึงประสงค์แตกต่างกันกับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา

3.4 ระดับความพึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ที่มีต่อลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้ง 3 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความพึงประสงค์แตกต่างกันกับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผล

การอภิปรายผลจะพิจารณาถึงลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 เฉพาะในประเด็นสำคัญ ๆ ที่จะอภิปรายดังนี้

ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ กลุ่มตัวอย่างประชากร มีระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการและอยากให้เห็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 มีลักษณะเหมือนที่กลุ่ม

ตัวอย่างประชากรพึงประสงค์ แต่ก็ปรากฏว่ามีอยู่ 2 ข้อ ในจำนวน 33 ข้อ ของลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ระดับความพึงประสงค์ไว้ในระดับปานกลาง ทำให้มีความหมายว่าลักษณะดังกล่าวอาจจะมีหรือไม่มีในตัวผู้บริหารสถานศึกษาได้

ในลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการที่ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรให้ระดับความพึงประสงค์ไว้ในระดับมากเป็นอันดับแรก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับความพึงประสงค์สูงสุด คือ "มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ กฎ กฎหมาย และคำสั่งเกี่ยวกับงานในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สปช." ($\bar{X} = 4.38$)

โดยเหตุผลที่ว่างงานด้านระเบียบ กฎ กฎหมายและคำสั่งเกี่ยวกับงานในโรงเรียนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนทั้งหมด ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องถือว่าเป็นอำนาจและกลไกอันสำคัญที่จะอำนวยประโยชน์ ทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์การ หน่วยงาน หรือสถานศึกษา ย่อมจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างแม่นยำและชัดเจนในการที่จะใช้ระเบียบปฏิบัติ ออกคำสั่งหรือตัดสินใจสั่งการใด ๆ ก็ตาม เพื่อให้บุคลากรผู้รับการปฏิบัติสามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบ กฎ กฎหมาย หรือคำสั่งนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการเงินและพัสดุ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ถ้าเกิดความผิดพลาดหรือไม่เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติโดยชัดเจนแล้ว จะถือว่าเป็นความผิดพลาดที่ยิ่งใหญ่ มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานหรือตำแหน่งหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง ในทางตรงกันข้ามหากผู้บริหารสถานศึกษามีความกลัวจะผิดพลาดไม่ยอมตัดสินใจในเรื่องงานด้านการเงินและพัสดุ ก็อาจจะมีความกระทบไปถึงงานด้านอื่น ๆ ในโรงเรียนได้อีกด้วย หรือมีการหยุดชะงักไปด้วย งานด้านระเบียบ กฎ กฎหมาย หรือคำสั่งได้มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการไว้ชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบอยู่ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต้องลงมือปฏิบัติเองก็ตาม แต่ในฐานะเป็นหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้นำขององค์การจะปฏิเสธความรับผิดชอบมิได้ ในกรณีที่เกิดความผิดพลาดในทางปฏิบัติ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ กฎ กฎหมายและคำสั่งอย่างถูกต้องชัดเจนแล้วจะต้องสามารถให้คำปรึกษา แนะนำให้แก่ผู้รับผิดชอบปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จึงจะเป็นประโยชน์และเกิดผลดีแก่สถานศึกษาหรือองค์การในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ

ด้านบุคลากร งานพัสดุ-ครุภัณฑ์ ตลอดจนงานสารบรรณ ซึ่งในเรื่องความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบ กฎ กติกาและคำสั่ง ของผู้บริหารสถานศึกษานั้นสอดคล้องกับแนวคิดของศิริกาญจน์ โทสุ่มภ์ (2517 : 49-51) คือ "ผู้บริหารต้องรักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติตามข้อบังคับและกฎหมายอย่างเคร่งครัด" และจากผลการสัมมนา เรื่อง "นักการศึกษาไทย" ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523 สรุปไว้ว่า "ความรู้ความสามารถของผู้บริหารการศึกษาในส่วนหนึ่งก็คือ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาต้องดำเนินตามนโยบายของรัฐบาล และอยู่ในความควบคุมของรัฐบาล" และการที่กลุ่มตัวอย่างประชากรเห็นความสำคัญของลักษณะข้อนี้ก็อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ใช้มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 เป็นเกณฑ์พิจารณาความรู้ความสามารถของบุคคลที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. มีความรู้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่
2. มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ หลักสูตร และการพัฒนา

คุณภาพการเรียนการสอน

3. มีความรู้ความเข้าใจงานบริหารการศึกษา กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผน ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และสามารถปฏิบัติงานหรือให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถทางด้านการวางแผน กระบวนการกลุ่มและการติดต่อสื่อความหมาย ตลอดถึงความสามารถในการจัดการเป็นอย่างดี

4. มีความรู้ในการบริหารงานบุคคล และมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา สามารถเสริมสร้างร่วมใจภายในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษากับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

5. มีความรู้ความเข้าใจบทบาทภาระหน้าที่ของสถานศึกษา นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแผนงานของกรม กระทรวงเจ้าสังกัด นอกจากนั้นจะต้องมีความสามารถในการตัดสินใจ และการจัดความขัดแย้งได้ดีมาก

6. มีความรู้ ความเข้าใจแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นโยบายรัฐบาลและปัญหาการเมืองของประเทศเพื่อประโยชน์ทางการบริหารสถานศึกษา (พนัส หันนาคินทร์, 2526)

ฉะนั้น ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่สำคัญมาก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจใน ระเบียบ กฎ กฏหมาย และคำสั่งเกี่ยวกับงานในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง ที่กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ ความสำคัญเป็นลำดับเกือบสุดท้ายคือ "ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยทางการศึกษา" กลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูให้ระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก แต่กลุ่มผู้บริหารการศึกษาให้ระดับความพึงประสงค์ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากมี เหตุผลประการแรกคือ กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความสำคัญในข้อนี้เป็นลำดับเกือบสุดท้าย อาจเป็น เพราะกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (87.90 %) จึงทำให้กลุ่ม ตัวอย่างประชากรยังไม่เห็นความสำคัญในเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัยทางการศึกษา อีกประการหนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา บริหารงานในโรงเรียนได้ในระดับดี ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นมากมาย ทั้งที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในงานวิจัยทางการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครูให้ ความสำคัญต่อลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ว่าจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัยทางการศึกษา เพื่อจะได้นำมาใช้ในการบริหาร สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของอนันต์ ศรีโสภกา (2532 : 1) ว่า "การวิจัยเป็น กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยมีการทดลองสมมติฐานที่แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้น ๆ เพื่อนำไปใช้พยากรณ์ หรือสังเกตการเปลี่ยนแปลงเพื่อควบคุมสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้คงที่" และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ปกรณ์ ศรีดอนไผ่ (2532:4) ว่า "การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการแก้ปัญหาและพัฒนาให้เกิด ความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะช่วยขยายความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทำให้มนุษย์สามารถเอาชนะธรรมชาติได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล ดังนั้น การเรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยจึงนับว่ามีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม" และถึงแม้ว่าความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัยทางการศึกษามีใช้ลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญมาก ๆ ตามที่กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรให้ระดับความพึงประสงค์ไว้นั้น แต่อย่างไรก็ตามการที่ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน
 ประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ได้มีความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัยทางการศึกษาก็จะเป็น
 ที่ยอมรับจากสมาชิกในสังคมเดียวกัน ดังนี้ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2525 : 1) กล่าวว่า "การศึกษา
 ทำความเข้าใจในเรื่องงานของโรงเรียน หรือของการศึกษาที่เป็นมานั้นมักจะอาศัยความรู้หรือ
 ความเข้าใจจากประสบการณ์ หรือจากสามัญสำนึกของผู้เกี่ยวข้องเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นประโยชน์และ
 มีคุณค่าในระดับหนึ่ง แต่ถ้าผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาจะใช้วิธีการแก้ปัญหาและหา
 คำตอบด้วยวิธีการที่เป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อความรู้ที่เป็นจริง แน่นนอน และเชื่อถือได้ แล้วก็จะทำให้
 เราแก้ปัญหา หรือดำเนินการจัดการศึกษาของชาติได้อย่างมีคุณค่าเหมาะสมยิ่งขึ้น การแสวงหา
 ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่เป็นจริงแน่นนอน และเชื่อถือได้ก็คือ กระบวนการของ
 การวิจัยนั่นเอง" และลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการอีกประการหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างประชากรจัด
 ระดับความพึงประสงค์ไว้เป็นอันดับสุดท้าย คือ "ผู้บริหารจัดการศึกษาระดับปริญญาโท" ผู้วิจัยพบว่า
 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความสำคัญน้อยกว่าลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการอื่น ๆ
 ประการแรก อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างประชากรส่วนมากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
 (ร้อยละ 87.90) และต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 7.20) มีเพียงร้อยละ 4.90 ที่สำเร็จการศึกษา
 ระดับปริญญาโท เหตุผลประการที่สอง เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาใน
 โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 ส่วนมากบริหารโรงเรียนได้ในระดับดี ถึงแม้ไม่ได้มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จึงทำให้ผู้ตอบ
 แบบสอบถามไม่เห็นว่าเป็นระดับความพึงประสงค์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องจบการศึกษา
 ระดับปริญญาโท เหตุผลประการที่สามเนื่องจากการเปิดสอนระดับปริญญาโทในมหาวิทยาลัยหรือ
 สถาบันต่าง ๆ เปิดโอกาสให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทน้อยมาก แม้ว่า
 วุฒิทางการศึกษาอย่างเดียวน่าจะใช้เป็นเครื่องวัดในการเป็นผู้บริหารสถานที่ดี แต่ผู้บริหารสถานศึกษา
 ที่มีวุฒิทางการศึกษาเหนือกว่าคนอื่น ๆ ย่อมเป็นที่ยอมรับของสมาชิกกลุ่มและเชื่อได้ว่าผู้บริหาร
 สถานศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทเป็นผู้มีความรู้ในหลักการบริหารการศึกษา ความรู้นี้จะช่วยเสริม
 ประสบการณ์ได้มากทำให้การบริหารงานดีขึ้น นิพนธ์ ศศิธร กล่าวว่า "สังคมไทยมักจะไม่ค่อยยอมรับ
 ผู้ที่อยู่ในระดับเดียวกันขึ้นมาเป็นหัวหน้า" ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมได้รับหลักการ
 แนวคิดทางทฤษฎีไว้มากมาย มีโลกทรรศน์ที่กว้างไกล เมื่อมาปฏิบัติงานได้รับประสบการณ์

เพิ่มมากขึ้นทุกครั้ง ถ้าสามารถนำความรู้ผสมผสานกับประสบการณ์ได้ จะทำให้เป็นนักบริหารที่ดีมีความสามารถสูง สอดคล้องกับความเห็นของ อุกฤษ บุญประเสริฐ (2521) กล่าวว่า "ในวงราชการไทยปัจจุบันนี้ได้พบว่าระดับการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบุกเบิกทางไปสู่การเป็นผู้นำวุฒิหรือระดับชั้นทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่มีส่วนเสริมบทบาทในฐานะผู้นำ เป็นสิ่งที่ยอมรับนับถือทั่วไป" และสอดคล้องกับความเห็นของ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2523) ที่กล่าวว่า "ครูใหญ่ที่ดีควรจะเป็นผู้ที่ฉลาดมากกว่าคนอื่นหรืออย่างน้อยก็ฉลาดเท่ากับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งแนวโน้มในอนาคตความคิดเห็นดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้" ดังนั้น ผู้บริหารในอนาคตจะต้องมีการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ผู้บริหารควรเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และจะต้องได้รับการศึกษาที่เหมาะสมต้องมีการอบรมอย่างกว้างขวางในเรื่องการบริหารและการฝึกอบรมก็มีความสำคัญมากเช่นกัน

ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพกลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความสำคัญระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องที่ว่า "ผู้บริหารมีความศรัทธาในอาชีพ" และนอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งมีความหมายว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการและอยากให้เห็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 มีลักษณะเหมือนที่กลุ่มตัวอย่างประชากรพึงประสงค์ทุกประการ

ในลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ที่ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรให้ระดับความพึงประสงค์ไว้ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับความพึงประสงค์สูงสุด คือ "ผู้บริหารมีความศรัทธาในอาชีพ" ($\bar{X} = 4.59$)

โดยเหตุผลที่ว่า ความศรัทธาในอาชีพนั้นถือว่าเป็นหัวใจในการที่จะยึดถือประกอบอาชีพของคนเรา ความศรัทธาคือความเชื่อถือเลื่อมใส ถ้าคนเรามีความศรัทธาในอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้วก็จะสามารถทำให้มีความตั้งใจ ทุ่มเท และประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นได้ สอดคล้องกับคุรุสภาได้ออกระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณตามระเบียบประเพณีคุรุ พ.ศ. 2506 "ข้อ 1 ครูควรมีศรัทธาในอาชีพครูและให้เกียรติครูด้วยกัน" ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการและอยากเห็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

เป็นผู้ที่ความเชื่อถือและเลื่อมใสในอาชีพครู มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง อยากรู้หรือมีความต้องการผู้มีความศรัทธาในอาชีพครู เข้ามาประกอบอาชีพครู มากขึ้น ใ้ว่าไปทำอาชีพอื่นใดไม่ได้แล้วค่อยหันมาประกอบอาชีพครูจะเป็นหนทางทำให้การศึกษา ของชาติยังอยู่ในภาวะที่ขาดแคลนต่อไป ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้นักของสถานศึกษา คือผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะ เป็นผู้มีความศรัทธาในอาชีพอย่างแท้จริงก็จะเป็นก้าวใหม่ของ วงการศึกษาที่จะมีผู้นำทางการศึกษาที่ศรัทธาในอาชีพ

ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง ซึ่งอยู่ในระดับของความ พึงประสงค์ระดับมากในเรื่องที่เกี่ยวกับ "มีอุดมการณ์ เป็นผู้เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว" ($\bar{X} = 4.49$)

โดยเหตุผลที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีอุดมการณ์เป็นผู้เสียสละเห็นประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีเป้าหมาย ในการทำงาน และมุ่งเน้นการทำงานให้บรรลุหรือถึงเป้าหมายนั้น มีความตั้งมั่นในงานจะต้องเป็นผู้ เสียสละแก่งานนั้นให้บรรลุเป้าหมาย ถึงเป้าหมายโดยเน้นประโยชน์ที่พึงจะได้รับจากงานเป็น ส่วนรวมมากกว่าตนเองจะได้รับ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเสียสละให้แก่งานของส่วนรวมได้ทุก โอกาสหากไม่เป็นผลเสียหายและกระทบกระเทือนต่องานในหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมี ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกมาก งานส่วนรวมหลายด้านที่จะต้องขอความร่วมมือจากสถานศึกษา หรือจากผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะอยู่ในวิสัยที่จะกระทำได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องยึดมั่นใน เป้าหมายของการทำงานหรืออุดมการณ์ในการเสียสละเป็นอย่างมาก และควรให้การสนับสนุนอย่าง เต็มที่ เศรษฐกิจของผู้บริหารจะทำให้มีส่วนที่จะช่วยก่อให้เกิดความร่วมมือกับสังคมหรือชุมชน ผู้บริหารที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าวอาจทดแทนได้โดยดัดการเสียสละเวลาและแรงกาย เพื่อทำประโยชน์ ให้กับชุมชน ผู้บริหารที่ช่วยเหลือสนับสนุนชุมชนมากในทางกลับกันก็จะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน มากขึ้นด้วย และวิจิตร วรุตบางกูร (2523 : 74-80) กล่าวว่า "ผู้บริหารที่ดีจะต้องมีคุณสมบัติ ในการเสียสละหมายถึงการเสียสละเวลาส่วนตัว แรงงาน ทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม"

และในลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 อีกด้านหนึ่งคือ ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการบริหารงานในด้านนี้ กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ระดับความพึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรมีความต้องการและอยากเห็นผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 มีลักษณะเหมือนที่กลุ่มตัวอย่างประชากรพึงประสงค์ ลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความสามารถในการบริหารงานที่ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ระดับความพึงประสงค์ไว้ระดับมากเป็นอันดับแรก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับความพึงประสงค์สูงสุด คือ "มีภาวะผู้นำ" ($\bar{X} = 4.35$)

โดยมีเหตุผลว่า ภาวะผู้นำคือพฤติกรรมของผู้หน้าที่ใช้อิทธิพลในความสัมพันธ์ที่มีอยู่ต่อสมาชิกในกลุ่มในวงค์การศึกษาหรือสถานศึกษา ริเริ่มและดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือองค์การหรือสถานศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารสถานด้วย ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์การหรือสถานศึกษาบรรลุถึงวัตถุประสงค์เป้าหมายได้โดยง่าย สอดคล้องกับคำกล่าวของ สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 293) ผู้นำในเชิงของการใช้อิทธิพลและอำนาจว่า "ภาวะผู้นำ คือการที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ ซึ่งมีต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้" และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ภิญญู สาธร (2516 : 265-267) ได้กล่าวว่า "ภาวะผู้นำเป็นของคู่กันกับการบริหาร ผู้บริหารที่ดีกับผู้นำที่ดีแยกออกจากกันได้ยาก หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยปัจจุบันต้องการผู้นำที่ดีมาเป็นผู้บริหารอย่างยิ่ง"

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จากผลการวิจัยที่ได้มีข้อค้นพบบางประการเกี่ยวกับตัวผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานเจ้าสังกัด นำหีบขบยกและนำไปพิจารณาหาทางปรับปรุงส่งเสริมและคัดเลือกให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหารงาน อย่างครบถ้วน หรือให้มีลักษณะใกล้เคียงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต่อไป เพราะในความเป็นจริงผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนกุญแจดอกใหญ่อันสำคัญยิ่ง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ จากผลการวิจัยด้านวุฒิการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทมีจำนวนน้อยมาก และผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับความพึงประสงค์ปานกลาง กับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการในข้อที่ว่า จบการศึกษาระดับปริญญาโท เพราะการศึกษาในระดับนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในหลักวิชาการ ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาเพิ่มขึ้นอีกมาก และหากนำไปผสมผสานกับประสบการณ์ในการทำงาน ผู้วิจัยเชื่อว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ย่อมจะได้ผู้บริหารที่มีความรู้และความสามารถควบคู่กันไป ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงควรจะสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโททางด้านการบริหารการศึกษาให้มากขึ้น เพราะวิทยาการใหม่ ๆ ย่อมเกิดขึ้นตามยุคตามสมัยให้ทันตามระบบเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารดำเนินการบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ด้านบุคลิกภาพ นับว่าเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ อีกด้านหนึ่ง เพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรากฏตัวในทุกสถานที่ และทุก โอกาสได้อย่างเหมาะสมในฐานะเป็นผู้นำ ศรัทธาในอาชีพ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้เสียสละ มีความอดทน อดกลั้น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีกิริยามารยาทที่อ่อนน้อม เป็น ตัวอย่างแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เหล่านี้เป็นภาพที่จะจูงใจให้ผู้ที่พบเห็นเกิดความเลื่อมใส ให้ความเกรงใจ ที่สำคัญคือ ความศรัทธา ถ้ามีศรัทธาเมื่อไรก็จะได้สิ่งอื่น ๆ ตามมาอีกมาก ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในฐานะ ที่เป็นผู้ทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา คงจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการ พัฒนาบุคลิกภาพของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การอบรมในเรื่อง การพูดตามหลักวิชาศิลปะในการพูด ยกย่องชมเชยผู้บริหารที่แต่งกายเหมาะสม สภาพเรียบร้อย มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดีให้ปรากฏแก่ครู-อาจารย์ทั่วไป ได้ถือเป็นแบบอย่างหรือควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนา บุคลิกภาพให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และต้องทำการประเมินในบุคลิกภาพทุกด้านให้เหมาะสมและ ชัดเจน จะทำให้ได้ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้มแข็งและบุคคลทั่วไปยอมรับมากยิ่งขึ้น

3. ด้านความสามารถในการบริหารงาน จากการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมี ความต้องการผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในลักษณะที่มีภาวะผู้นำ ดังนั้น ในเรื่องภาวะผู้นำ หรือการเป็นผู้นำที่ดี ย่อมเกิดจากความรู้ และบุคลิกภาพที่ดีด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา ที่จะ เป็นผู้นำที่ดีด้วยนั้นต้องได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย เพราะการยอมรับย่อม หมายความว่า ทุกคนยอมปฏิบัติตามในสิ่งที่เห็นว่าถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ต้องมีหน้าที่ในการสร้างผู้นำทางการศึกษาใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นเพื่อทดแทนคนรุ่นเก่าตาม วาระ ดังนั้นในการสรรหาผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะดูด้านความรู้ บุคลิกภาพ แล้ว ยังต้อง มองลักษณะด้านความสามารถในการบริหารงานที่ดีด้วย เพราะถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีความ สามารถในการบริหารงาน ในเรื่องของการมีภาวะผู้นำ มีความสามารถในการประสานงาน มี มนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานที่ดี สถานศึกษาย่อมประสบความสำเร็จล่วงหน้าไปแล้วอย่างน้อย

ส่วนหนึ่ง ความยุติธรรม ใช้หลักประชาธิปไตย และใช้แผนในการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้เกิดความ สามารถในการบริหารงาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงต้องมีหน้าที่ใน การฝึกฝน ให้การฝึกอบรม หรือดำเนินการสร้างกิจกรรมในด้านนี้ให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา เช่น นำผลการวิจัยที่มีอยู่ไปเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในสถาบันชั้นสูง สัมมนาผู้บริหาร โดยการเชิญผู้ที่มีชื่อเสียงมาให้ข้อคิด และเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

จากผลการวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม มีระดับความพึงประสงค์และต้องการให้ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 มีลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งทางด้าน วิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการบริหารงานอยู่ในระดับความพึงประสงค์ระดับ มาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องพยายามเสริมสร้างลักษณะดังกล่าวให้ปรากฏเท่าที่จะ สามารถทำได้ เช่น

1. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎ กฏหมาย และคำสั่งเกี่ยวกับงานใน โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สปช.
2. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในสภาพของท้องถิ่นและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
3. ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในเรื่องกระบวนการบริหาร
4. ต้องศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
5. ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในนโยบายการดำเนินงาน ตามโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของ สปช.
6. ต้องมีความศรัทธาในอาชีพ
7. ต้องมีอุดมการณ์ เป็นผู้เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
8. ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวอย่างแก่ครู นักเรียน และผู้ปกครอง
10. ต้องมีความอดทนไม่ย่อท้อความยากลำบาก
11. ต้องมีภาวะผู้นำ
12. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

13. ต้องมีความสามารถในการประสานงานได้ดีทุกระดับ
14. ต้องบริหารโดยใช้การวางแผนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
15. ต้องใช้หลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน
16. ต้องมอบหมายงานให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสมกับความรู้และ

ความสามารถ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. โดยเหตุที่ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นทีมงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรเน้นในเรื่องของผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ที่จะก้าวสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ในอนาคตนั่นเอง จึงควรดำเนินการวิจัยในเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ควรดำเนินการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ และวุฒิทางการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. ควรดำเนินการศึกษาวิจัย การบริหารงานในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
4. ควรดำเนินการศึกษาวิจัย ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ